

* FÖRENINGEN FÖR SVERIGES KULTURTIDSKRIFTER

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2019

Föreningens syfte

FSK arbetar för att på olika sätt tillvarata våra medlemmars intressen genom att:

- vara en opinionsbildande kraft när det gäller att försvara tidskrifternas särställning och genom lobbyarbetet för att förbättra deras villkor.
- föra medlemstidskrifters talan vid kontakter med myndigheter och organisationer, samt eftersträva rollen som remissinstans i för kulturtidskrifternas angelägna frågor.
- att bevaka medlemmarnas upphovsrättsliga intressen och vid behov agera som rådgivande part.
- att representera medlemstidskrifternas som kollektiv i internationella frågor.
- att främja svenska kulturtidskrifters spridning såväl som fysiska exemplar som i digital form.
- att utgöra en kunskapsbank kring allt som rör våra medlemmar och att sprida denna kunskap efter bästa förmåga.

Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter (org. nr 897001-5882) syftar till att vara en gemensam röst för Sveriges kulturtidskrifter. Dessa tidskrifter är en viktig del av det demokratiska samtalet och idédebatten i vårt land. De är också en enorm kunskapsbank och mycket av det som skrivs i dem om kultur- och samhällsfrågor får starkt inflytande långt utanför de egna sidorna. Vi arbetar för att synliggöra denna grupp av tidskrifter för en bredare målgrupp och i ett internationellt sammanhang. FSK tillvaratar tidskrifternas intressen på olika vis, bland annat genom kontakt med myndigheter och andra aktörer som påverkar den marknad vi alla verkar inom. Vi har drygt åttio medlemstidskrifter och de är av mycket varierande slag: allt från ekonomiskt relativt framgångsrika tidskrifter med förhållandevis höga upplagor till mindre och ämnesmässigt snävare tidskrifter som drivs helt av ideella krafter. Ändå har de många gemensamma intressen och problem. För oss är det självklart att värna om de mindre tidskrifterna – bland annat för att tillväxten av nya tidskrifter måste underlättas. Inget ämne är heller för litet för att grunda en tidskrift, det är så diskussionen utvecklas och kunskap skapas. Det är ofta också i tidskrifterna som nya skribenter skolas och ett etablerade kan ta form.

Behovet av en gemensam röst och en samordnande kraft är stor, och behovet visar inga tendenser på att avta. Många fysiska tidskrifter brottas med sjunkande antal prenumeranter och det gäller att gemensamt hitta nya vägar till läsare, inte minst digitala sådana. Digitala publiceringar och alla de möjligheter som följer med dem ställer också nya frågor kring tidskrifternas roller och former. Hur ska vi i framtiden exempelvis dra gränslinjen för vad en tidskrift egentligen är? Troligen kommer det

skrivna ordet alltid att vara grunden för det vi gör, men allt fler av våra medlemstidskrifter publicerar sig även genom rörliga bilder och ljud. Olika typer av kringverksamheter har också blivit allt vanligare för att få stabilitet och framåtrörelse i tidskrifternas verksamhet. Inom Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter diskuterar vi ständigt kring dessa frågor. Att samla erfarenheter, sprida dem och bevaka vår omvärld är en av våra viktigaste uppgifter.

Organisation

Antal medlemmar

Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter har under året organiserat knappt hundra (82 vid årets slut) av landets kulturtidskrifter. Bland våra medlemmar finns merparten av landets kulturtidskrifter representerade, såväl de mer framgångsrika och uppmärksammade som mindre tidskrifter med små upplagor.

Den mest aktuella översikten över medlemmarna finns på föreningens hemsida: www.FSK.net samt på vår sajt: kulturtidskrifter.se.

Styrelse och kansli

Styrelsen bestod under verksamhetsåret 2019 av: Siri Reuterstrand, ordförande (Alba.nu), Anders Bräck, kassör (Pequod/Mediaverkstaden Skåne), Andreas Engström (Critical point/Kokpunkten), Jonas Gilbert (Arche) som ersatte Patrik Lindgren (Lira) fr o m årsmötet 3 maj och Hannah Ohlén Järvinen (Fronesis/Kris och kritik).

Föreningsrevisor har under året varit Johan Lindgren, Fronesis, valberedningen består av styrelsen i samråd med våra medlemmar.

FSK har inget fast kontor, men har sin postadress och sitt säte på Södra Förstadsgatan i Malmö, där Mediaverkstaden Skåne och Tidskriftsbutiken också finns. Föreningens löpande arbete sköts av styrelsen.

Under året hölls fyra protokollförda styrelsemöten (19/2, 3/5, 13/9, 18/10) Styrelsen hade dessutom en gemensam arbetsdag 3 april och ej protokollförda möten med varandra samt representanter för de nordiska föreningarna 27 september, i samband med Bok & Bibliotek i Göteborg. I övrigt höll styrelsen fortlöpande kontakt via mail och Skype, samt några ej protokollförda träffar då delar av styrelsen träffades under anspråkslösa former och spånade kring kommande möten. Årsmötet hölls 3 maj i Malmö.

Kontakten med medlemmar sköts i första hand via mail. Mail med olika typer av information och frågor har gått ut under året. Det handlar till exempel om påminnelser om ansökningstider för bidrag, information om mässor, en enkätundersökning, frågor till medlemmarna angående gemensamma angelägenheter etc. Föreningen har två Facebooksidor och en egen sida på nätet under domänen

fsk.net. FSK finns också på Twitter som @kulturtidskrift. Styrelsen har dessutom i sitt dagliga arbete på många olika sätt direktkontakt med medlemmar. Vi finns också tillgängliga via telefon och mejl.

Årets verksamhet

Samarbeten

Till våra rutiner hör också regelbundna träffar med *Nätverkstan Kulturtidskrifter*. Vi samarbetar bland annat kring bokmässan. En av årets största händelser inom kulturtidskriftsvärlden, Nordisk kulturtidskriftskonferens, var också ett resultat av detta samarbete.

Tidskriftsverkstan i Väst och *Mediaverkstaden Malmö* är också självklara samarbets- och samtalspartners.

Vi har också ett pågående samarbete med *våra nordiska systerorganisationer* i Norge, Finland och Danmark. Även dessa var naturligtvis i högsta grad inblandade i planeringen av Nordisk kulturtidskriftskonferens.

FSK håller fortlöpande kontakt med *Sveriges tidskrifter*.

Vi har goda kontakter med *Journalistförbundet* som bland annat varit oss juridiskt behjälpliga. En av våra styrelsemedlemmar sitter även med i deras riksorganisation (Hannah).

Våren

Som vanligt hade vi *formulerat ett antal projekt* som vi sökte stöd för hos Kulturrådet. I en större övergripande ansökan angav vi följande delprojekt:

- Bok & Bibliotek 2019.
- Kulturtidskriftspriset 2019.
- Sverige, en del av Norden – samarbetet som sker inom ramen för Nordisk kulturtidskriftsförening: Nätverksmöte och Nordiska kulturtidskriftspriset 2019.
- Att undersöka aktuella distributions- och marknadsföringsfrågor närmare.
- Att skapa sammanhang för möten mellan tidskriftsredaktörer.
- Avsluta arbetet med framtagandet av avtalsmallar och sprida dem.
- Utveckla FSK:s närvaro på nätet, bland annat skapa en tydligare och bättre informationsbank för våra medlemmar och andra som eventuellt vill starta en tidskrift.
- Att utifrån tidskrifternas behov arbeta med att utveckla projektet Kulturtidskrifter.se.

Totalt sökte vi för dessa projekt 393 500 kronor och beviljades 150 000.

Förutom dessa projekt sökte vi pengar för att göra *en utredning om nyttan med ett gemensamt skyltfönster för Sveriges kulturtidskrifter*. Bakgrunden till denna ansökan var vår oro över bristen på gemensamma kanaler där tidskrifterna kan synas, säljas och nå läsare. Redan 2004 lades den tryckta katalog som Kulturrådet bekostade och som spreds till bibliotek och allmänhet ner. Tanken då var att webbplatsen tidskrift.nu skulle kunna fylla dess plats, men så har det av olika skäl inte blivit.

Tidskriftsbutiken med sin bas i Malmö men med sin huvudsakliga försäljning via nätet, har i 18 år varit det enda försäljningsstället av landets samtliga kulturtidskrifter. 2018 var senaste gången Tidskriftsbutiken fick ekonomiskt bistånd från Statens kulturråd, och bidraget betecknades då som ett ”avvecklingsbidrag”.

Idag är den enda samlade kanalen för de kulturtidskrifter som Kulturrådet fortfarande ger ekonomiskt stöd till den monter som *Nätverkstan Kulturtidskrifter* och *Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter* (FSK) delar på under Bokmässan i Göteborg varje år. Där erbjuds alla kulturtidskrifter plats, vilket brukar utnyttjas av omkring 100 tidskrifter. De som är medlemmar i FSK medverkar utan kostnad, övriga till ett subventionerat pris.

De senaste åren har med andra ord inneburit en både gradvis och radikal minskning av infrastrukturen kring kulturtidskrifterna. Detta har drabbat samtliga tidskrifter även om de mindre tidskrifterna, med liten ekonomi och som står utanför Tidsams eller Nätverkstan Kulturtidskrifters distributionsnät, drabbats värst.

Det ena syftet med denna förundersökning är att analysera vilka följder detta kan ha fått för tidskrifternas förmåga att verka på marknaden. Det andra och lika viktiga syftet är att genomföra en förundersökning kring vad som skulle kunna utgöra en kompensation av de brister som kan ha uppstått eller ett alternativ till de tidigare samlade informationskanalerna.

Till förundersökningen sökte vi 163 400 kronor och fick 150 000. Undersökningen, som på uppdrag av oss görs av Gunilla Kindstrand är fortfarande under arbete. Resultatet kommer att presenteras under senhösten 2020.

Vi sökte även 78 700 kronor till en förstudie för att sondera möjligheterna för digitala betallösningar för tidningsartiklar på nätet. Denna ansökan fick vi avslag på.

Under förra årets arbetshelg förberedde styrelsen ett remissyttrande angående förslaget till lagändring i regelverket kring mervärdesskatten för elektroniska publikationer. Remissyttrandet sändes in i januari.

Vi hade även under våren *möten med Nätverkstan kulturtidskrifter* om aktiviteter i samband med årets Bok & Bibliotek: verksamheten i årets monter, samt om årets tidskriftsmingel i samband med mässan. Vi har haft fortsatta diskussioner om ifall detta relativt dyra arrangemang är bästa sättet att använda våra respektive bidragspengar, men har inte hittat något bra alternativ som kan ersätta vare sig det skyltfönster som montern erbjuder eller minglet som mötesplats för redaktörerna. Detta är ett av få tillfällen då representanter för många tidskrifter får möjlighet att mötas fysiskt, och få chans att lära känna varandra och knyta kontakter. Liksom förra året beslutade vi att dela kostnaderna för minglet genom att Nätverkstan stod för maten medan FSK åtog sig att stå för inträde för deltagande tidskriftsredaktörer (80 personer) till den efterföljande festen. Vi anordnade i samarbete med Nätverkstan Kulturtidskrifter även i år ett kulturtidskriftsquiz.

Vi hade ett antal möten med Nätverkstan kulturtidskrifter och först med vår norska systerförening, senare även med representanter även från Finland och Danmark, om en konferens för *Nordiska*

kulturtidskriftsredaktörer som kom att arrangeras i Göteborg. Vi diskuterade programmets upplägg och hur vi skulle nå ut, samarbeten kring bidragsansökningar etc. Bland annat sökte vi genom FSK (med hjälp av Nätverkstan) ett bidrag från Västra Götalandsregionen, som beviljades.

Under våren sattes även *juryarbetet inför höstens kulturtidskriftspris* igång. För att sprida jurykompetensen och i möjligaste mån undvika jäv, brukar juryn utses från olika delar av landet. 2019 utsågs en jury med säte i vad vi valde att kalla "östra Sverige". Jurymedlemmar var Joakim Granlund, Björn Kohlström, Eva Sjöstrand och Jannike Åhlund. Initialt även Katrina Mazetti, men hon deltog inte i det slutliga arbetet.

Vi fortsatte våra diskussioner om *formerna för prisutdelningen*. Vi är mycket nöjda med det upplägg vi nu haft under några år, och beslutade att fortsätta med det. Vi väger noga nackdelarna med ett Stockholmscentrerat evenemang mot fördelarna, men möjligheter till medieuppmärksamhet, kontakten med sponsor, publik och relativt korta resvägar talar ändå för Stockholm.

Under våren hade vi *en gemensam arbetsdag i Malmö*. Under dagen utsåg och bekräftade vi jurymedlem för det nordiska priset, diskuterade vår programpunkt under den nordiska konferensen, drog upp planerna för årets kulturtidskriftspris, diskuterade Tidsamfrågan och vår kommande enkät kring distribution etc, tog upp om och hur vi eventuellt kan arbeta med portofrågan, formulerade annonsen till Biblioteksbladet, diskuterade läget för Tidskriftsbutiken och la upp strategin för vårt kommande möte med Vasiliki Tsouplaki, förste vice ordförande i riksdagens kulturutskott (V).

Under våren hade vi flera medlemskontakter angående Tidsam/Presam. Flera medlemmar upplever att de har problem på grund av den monopolsituation som uppstod då Tidsam köpte Interpress 2016. Vi hade även kontakter med Sveriges tidskrifter och Tidsam. Det verkar som att problemen förvisso berör ganska få av våra medlemmar, men de som drabbas drabbas hårt. Pradoxalt nog finns det även några som fått bättre avtal efter sammanslagningen. Vi beslöt att göra en enkät för att få bättre underlag för eventuella beslut i frågan.

Ordförande och kassör hade också ett möte med V:s representant i kulturutskottet, Vasiliki Tsouplaki, då vi talade om tidskrifternas villkor och om portofrågor i allmänhet, Tidskriftsbutiken samt Tidsams roll för distributionen i synnerhet.

Hösten

Vi sände ut *en enkät* till medlemmarna med frågor kring porto och distribution. Portot verkar välla mest bekymmer. Presam/Tidsam-sammanslagningen har inte inneburit ökade kostnader för alla. Intressant var också att flera erkände sig ha dålig koll på dessa frågor – en viktig framtida uppgift för oss som förening. Vi beslutade efter enkäten att avvakta med en eventuell anmälning till konkurrensverket som tidigare diskuterats. Här kan en intressekonflikt mellan olika medlemmar uppstå. Dock beslutade vi att tillhandahålla ett visst stöd om enskilda tidskrifter vill gå vidare och själva anmäla.

Vi deltog som vanligt på *Bok- & Biblioteksmässan i Göteborg*. Nätverkstan kulturtidskrifter arrangerade kulturtidskriftsmontern i vanlig ordning med vårt stöd och hjälp. Alla medlemmar i FSK deltar gratis i montern.

På fredagseftermiddagen bjöd vi in till kaffe och tårta i montern och tillkännagav de nominerade till årets kulturtidskriftspris: Bild & Bubbla, Lira, Lyrikvännen, Opsis Barnkultur och Ottar. Samtidigt delade vi ut priset för årets nordiska tidskrift. Priset hade av olika skäl haft paus under några år, men delades nu ut igen och gick till 25-årsjubilarerna finska Tuli & Savu [eld & rök]. Årets jury bestod av Margunn Vikingstad (NO), Ivan Rod (DK), Nina Nyman (FI), Clemens Altgård (SE). Priset är ett samarbete mellan de nordiska kulturtidskriftsföreningarna via Nordisk tidskriftsförening NKTF.

På bokmässans fredagskväll hölls det planerade *tidskriftsminglet* och i anslutning till det höll Hannah Ohlén Järvinen från styrelsen *ett kulturtidskriftsquiz*.

Under mässan hölls också ett *möte med den nordiska kulturtidskriftsföreningen* där representanter för en av de finländska, den norska och den danska kulturtidskriftsföreningen deltog tillsammans med majoriteten av vår egen styrelse.

Som vanligt var mässan ett bra tillfälle att nätverka och träffa representanter för många av medlemstidskrifterna och andra viktiga aktörer.

Inför mässan *annonserade vi i Biblioteksbladets tidskriftsnummer*, som traditionsenligt kommer ut då. Annonseringen innehöll en allmän uppmaning till biblioteken att prenumerera på kulturtidskrifter.

Styrelsen hade i oktober ett möte med handläggare Jan Kärrö på Kulturrådet, där vi berättade allmänt om läget i allmänhet och resultatet av vår enkät i synnerhet, dryftade frågor som kopplade till den (distribution och porto) och problemen med att biblioteken prenumererar på kulturtidskrifter i allt lägre grad.

Årets kulturtidskriftspris delades ut under ett eget arrangemang på Rönnells antikvariat i Stockholm 19 oktober. Inledningsvis höll delar av årets jury ett samtal med de nominerade tidskrifterna. Jonas Ellerström och Gunnar Harding från Samfundet De Nio höll ett anförande och delade också ut priset till årets vinnare, Bild & Bubbla. Priset bestod som vanligt av 40 000 kr som skänkts av Samfundet De Nio samt ett konstverk av Lina Nordenström. I enlighet med vad som blivit tradition framfördes ett specialskrivet kulturinslag, denna gång av Steso songs från Hultsfred, och som avslutning minglade tidskrifter, sponsor, arrangörer tillsammans med publiken.

Delar av styrelsen deltog i *den nordiska konferensen för kulturtidskriftsredaktörer*. Vi arrangerade en punkt på lördagen där vi tillsammans med Gunilla Kindstrand informerade om förstudien angående det eventuella behovet av gemensamma skyltfönster. Punkten innehöll även tid för gruppdiskussioner. Tyvärr var det lite kort om tid, men en del intressant framkom och behovet av ökad synlighet var alla överens om. Samarbeten i olika former välkomnades av dem som deltog.

Löpande under året

Under hela året fortsatte vi arbetet med *sajten kulturtidskrifter.se*, där föreningens samtliga medlemmar finns representerade. Sidan visar RSS-flöden från de medlemmar som har sajter med ett sådant. Samtliga medlemmar visas upp med individuella presentationssidor som innehåller kontaktuppgifter och anvisningar om hur man gör om man vill prenumerera på tidskriften.

Styrelsen finns ständigt tillgänglig för såväl medlemmarnas som andra intresserades frågor och inspel om önskade aktiviteter.

Det samlade intrycket av året är att det fortsatt visat sig att Föreningen för Sveriges Kulturtidskrifter har en viktig funktion att fylla som samlande kraft för kulturtidskrifterna. Inte minst gav den nordiska konferensen bekräftelse på hur viktig en nationell förening kan vara. Trots att tidskrifterna verkar under mycket olika villkor finns det en hel del som förenar. En övergripande strategi, som inte enbart utgår från de enskilda tidskrifternas unika behov är viktig. Det är också ständigt lika viktigt att synas tillsammans och gemensamt göra oss synliga för en större publik.

Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter

(Org.nr. 897001-5882)

Verksamhetsåret 2019-01-01-2019-12-31